

ВІДГУК

рецензента **Карбовської Любові Олександрівни** – заступника завідувача кафедри маркетингу Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу, кандидата економічних наук, доцента

на дисертаційну роботу **Чабанова Андрія Миколайовича** на тему «Транспортна безпека в Україні як складова державної політики у сфері національної безпеки», представлену до публічного захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дисертаційної роботи. Питання транспортної безпеки в Україні набуває особливої ваги в умовах посилення як внутрішніх, так і зовнішніх загроз. Сучасні виклики, зокрема кіберінциденти, загрози терористичного характеру та порушення стабільної роботи інфраструктури, вимагають посиленої уваги до стану та захисту транспортної системи. Транспортна інфраструктура забезпечує не лише економічну стійкість, а й виконує ключову роль у забезпеченні мобільності, організації допомоги в надзвичайних ситуаціях та підтримці міжнародної логістики. Враховуючи транзитний потенціал України, важливість її транспортних шляхів для внутрішньої та зовнішньої стабільності є очевидною.

У зв'язку з цим постає необхідність інтегрувати питання транспортної безпеки в загальну систему національної безпеки, удосконалювати законодавчу базу, впроваджувати нові технологічні рішення та підходи до управління ризиками.

Розробка ефективної державної політики у цій сфері сприятиме зменшенню вразливості транспортної інфраструктури, забезпеченню безперебійної роботи ключових маршрутів та зміцненню загальної стійкості країни до кризових ситуацій.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Наукові положення, висновки та рекомендації, представлені у дисертації, мають належне теоретичне підґрунтя, що досягнуто завдяки використанню широкого набору загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Автор ефективно застосував історичний, логічний, описовий, порівняльний методи, а також методи аналізу, синтезу, дедукції, наукової екстраполяції, узагальнення та аксіоматизації.

Робота спирається на системний аналіз значного обсягу наукової та нормативної літератури (179 джерел), що підтверджує високий рівень її теоретичної обґрунтованості та надає дослідженню належної академічної глибини.

Дисертаційне дослідження відзначається логічною побудовою та послідовним викладом матеріалу. Автор аргументовано визначає актуальність обраної теми, розкриває теоретичні засади транспортної безпеки в контексті національної безпеки, аналізує поточний стан транспортної сфери як її складової, а також формулює практичні пропозиції щодо вдосконалення державної транспортної політики та її інтеграції в систему забезпечення національної безпеки.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів, повнота їхнього викладу в опублікованих працях

Достовірність результатів забезпечена ретельним аналізом джерел, апробацією висновків на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, а також їхньою публікацією у фахових виданнях.

Наукова новизна дисертації полягає у:

вперше:

- обґрунтовано необхідність комплексного підходу до управління транспортною безпекою як складової державної політики у сферах національної безпеки і оборони в умовах актуальних гібридних загроз. Такий підхід передбачає інтеграцію безпекових (захист стратегічних об'єктів, технічний моніторинг, кібербезпека, оцінка ризиків), управлінських (міжвідомча координація,

стратегічне планування, кризовий менеджмент, взаємодія з приватним сектором) та правових (гармонізація *acquis communautaire* ЄС, регулювання повноважень, імплементація директив, юридична відповідальність) механізмів з метою формування цілісної та адаптивної системи реагування на загрози в транспортній сфері;

- окреслено напрями формування адаптивної моделі управління транспортною безпекою в умовах змін середовища безпеки та зростання ризиків у транспортній сфері, суть якої зведено до забезпечення гнучкого, проактивного та скоординованого реагування на загрози шляхом впровадження інноваційних інструментів управління ризиками, розвитку багаторівневої системи моніторингу, посилення міжсекторальної взаємодії, а також адаптації управлінських рішень до динаміки зовнішніх і внутрішніх викликів.

удосконалено:

- підходи до формування державної політики транспортної безпеки як складової системи національної безпеки України шляхом деталізації її структурних елементів та функціональних взаємозв'язків із іншими складовими державної безпекової політики;

- оцінку ефективності чинних механізмів правового регулювання та управління транспортною безпекою, зокрема з позицій їх відповідності принципам ризик-орієнтованого управління та стійкості до гібридних загроз;

набули подальшого розвитку:

- теоретичне осмислення поняття «транспортна безпека» як об'єкта державного управління в системі національної безпеки, що охоплює стан захищеності транспортної системи від загроз для забезпечення її сталого функціонування та включає інструменти й механізми управління ризиками у транспортній сфері;

- науково-методологічні засади удосконалення управління транспортною безпекою охоплюють системний аналіз ризиків, інтеграцію стратегічного планування, розвиток міжвідомчої координації, цифровізацію управлінських процесів, посилення державного контролю, гармонізацію правових

норм з європейськими стандартами та підвищення кадрової спроможності органів публічної влади.

Результати дослідження відображено у 3 статтях фахових видань та у 2 тезах конференцій, що таким чином підтверджує їхню апробацію та відповідність вимогам.

Практичне значення досягнутих результатів

Практична цінність роботи полягає у розробці теоретичних положень і практичних рекомендацій, які можуть бути використані органами державної влади для вдосконалення механізмів державного управління у сфері транспортної безпеки в Україні. Впровадження результатів у діяльність Міжрегіональної Академії управління персоналом (довідка № 463/1 від 21.02.2025) підтверджує їхню застосовність.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації

З метою забезпечення повноти та об'єктивності оцінювання результатів проведеного дослідження доцільно акцентувати увагу на окремих дискусійних положеннях, що потребують уточнення або подальшого опрацювання. Їхня деталізація сприятиме більш всебічному розкриттю теми, підвищенню наукової обґрунтованості положень дисертації і розширенню наукової дискусії:

1. Автору доцільно було б використати більше актуальних статистичних та аналітичних матеріалів з метою обґрунтування наданих пропозицій та рекомендацій.

2. У другому розділі дисертації спостерігається надмірне зосередження на узагальненні законодавчих і нормативних положень, що регулюють функціонування сфери транспортної безпеки, що частково ускладнює сприйняття аналітичної складової дослідження.

Водночас зазначені зауваження мають рекомендаційний характер, не знижують наукової цінності дисертаційного дослідження та не впливають на загальну позитивну оцінку його результатів.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності та відповідності встановленим вимогам

Дисертація є завершеним науковим дослідженням, що відповідає вимогам до робіт на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Аналіз змісту, публікацій та додатків свідчить про достовірність отриманих висновків. Висновки та рекомендації обґрунтовані, підкріплені теоретичними положеннями та практичними пропозиціями. Достовірність гарантується апробацією результатів і широким охопленням джерел.

Загальний висновок. Дисертація Чабанова Андрія Миколайовича Валентини Іванівни на тему «Транспортна безпека в Україні як складова державної політики у сфері національної безпеки» є високоякісним науковим дослідженням, що має значну теоретичну та практичну цінність у галузі публічного управління. Дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261 (зі змінами) та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 21.03.2022 № 341), а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії у галузі знань «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент:

заступник завідувача кафедри

маркетингу ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна

Академія управління персоналом»

к.е.н., доцент

Любов Карбовська